

Гафури Мәжит (1880 -1934)

Мәжит Гафури – татар һәм башкорт халык шагыйре.

1901—1902 елда яшь шагыйрь үзенең беренче әсәрен— «Ишан шәкертләренә» шигырен яза. 1904 елда әдипнең беренче әсәрләре — «Себер тимер юлы, яки Өхвалә милләт» исемле шигырьләр жыйнагы чыга. 1907 елда язучының «Ярлылар, яки Өйдәш хатын» повесте языла. 1908—1909 елларда язылган «Бай һәм хезмәтче», «Байлар алдында», «Хәерче», «Кызганам» кебек шигырьләрдә әдип социаль тигезсезлекне рәхимсез фаш итә. Язучының 1909 елда язылган «Агыйдел ярында», «Бу кемнең кабере?», «Болгар кызы Айсылу», «Жәй көненең төнге ай яктысында», «Шәһәр бакчасында» кебек лирик хикәя һәм нәсерләрендә романтик геройлар тасвирлана, гүзәллек, чын мэхәббәт идеалы алга сөрелә.

М. Гафуриның 1912—1914 елларда язылган әсәрләрендә азатлык өчен көрәш мотивлары киңрәк урын ала, «Ирек өчен көрәш» (1912), «Хәят юлында» (1913) кебек батырлыкка чакырган шигырьләр ижат ителә. Әдипнең «Үгез белән бүре» (1912), «Сарыкны кем ашаган?» (1912), «Эт белән куян» (1912), «Сандугач» (1906), «Кошларның патша сайлаулары» (1909), «Кара жылан белән Бакалар патшасы» (1912) мәсәлләре билгеле. 1924 – 29 еллар эчендә Гафури «Тормыш баскычлары», «Кара йәзләр» повестьларын ижат итә.

Төп басма китаплары

Без бәләкәй чакларда: балалар өчен хикәяләр / М. Гафури; рәс. Ж. Булатов. – Казан: Татгосиздат, 1949. – 80 б. – (Мәктәп сериясе).

Сайланма әсәрләр: 2 томда / М. Гафури. – Казан: Татгосиздат, 1954 -. – Т. 2. – 1953. – 504 б.

Хәзрәте рәсулүллаһ салаллаһу галәйһи вәсәлләм вә дүрт хәлифә / М.Гафури. – Казан: Татарское книжное издательство, 1995. – 47 б.

Шигырьләр һәм мәсәлләр / М. Гафури; рәс. Х. Якупов. – Казан: Татгосиздат, 1947. – 59 б. – (Мәктәп сериясе).

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980 -. – Т. 2: Шигырьләр һәм сәхнә әсәрләре (1917-1934). – 1980. – 598 б.

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980 -. – Т. 3: Проза һәм публицистика (1902-1917). – 1983. – 391 б.

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980-. – Т. 1: Шигырьләр һәм мәсәлләр (1902-1917). – 1980. – 535 б.

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980-. – Т. 4: Совет чоры прозасы / төз. Ф. Ибраһимова. – 1981. – 496 б.

Библиография

Гафури, Ә. Әтиемнең якты әләме / Ә. Гафури // Мәйдан Чаллы. – 2013. – №6. – Б. 26-82.

Күренекле шагыйрь, Башкортостанның халык шагыйре, язучы Мәҗит Гафури турында истәлекләр. Аның малае Әнвәр Гафури әтисе турында яза.

Гафури, Ә. Әтиемнең якты әләме: хәтер / Ә. Гафури // Мәйдан Чаллы. – 2013. – №7. – Б. 86-130.

Күренекле шагыйрь, язучы Мәҗит Гафуриның (1880-1934) малае Әнвәр Гафури (1910-1977) әтисе турында истәлекләр.

Гафури Мазит (1880 -1934)

Мазит Гафури – народный поэт Татарстана и Башкортстана.

Первое стихотворение Гафури «Шакирдам ишана» было опубликовано в 1902 году. Затем в 1904 году была написана и первая поэма автора – «Сибирская железная дорога». В 1905 году Гафури написал «Стихи радости», в 1906-м – остросоциальный рассказ «Голодный год, или проданная девушка».

В период с 1909 по 1913 годы в творчестве Мажита появляется и романтическая составляющая, но даже при этом идеи патриотизма и борьбы против несправедливости продолжают лидировать и в лирических произведениях.

В годы Октябрьской революции поэт пишет торжественные оды «Своему сердцу», «Дни освобождения», «В честь свободы». В период 1924 - 1929 годов Гафури написал повести «Ступени жизни» и «Черноликие».

Эти книги Вы можете взять в нашей Республиканской детской библиотеке

Без бәләкәй чакларда: балалар өчен хикәяләр / М. Гафури; рәс. Ж. Булатов. – Казан: Татгосиздат, 1949. – 80 б. – (Мәктәп сериясе).

Сайланма әсәрләр: 2 томда / М. Гафури. – Казан: Татгосиздат, 1954 -. – Т. 2. – 1953. – 504 б.

Хәзрәте рәсүлуллаһ салаллаһу галәйһи вәсәлләм вә дүрт хәлифә / М.Гафури. – Казан: Татарское книжное издательство, 1995. – 47 б.

Шигырьләр һәм мәсәлләр / М. Гафури; рәс. Х. Якупов. – Казан: Татгосиздат, 1947. – 59 б. – (Мәктәп сериясе).

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980 -. – Т. 2: Шигырьләр һәм сәхнә әсәрләре (1917-1934). – 1980. – 598 б.

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980 -. – Т. 3: Проза һәм публицистика (1902-1917). – 1983. – 391 б.

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980-. – Т. 1: Шигырьләр һәм мәсәлләр (1902-1917). – 1980. – 535 б.

Әсәрләр: 4 томда / М. Гафури. – Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1980-. – Т. 4: Совет чоры прозасы / төз. Ф. Ибраһимова. – 1981. – 496 б.